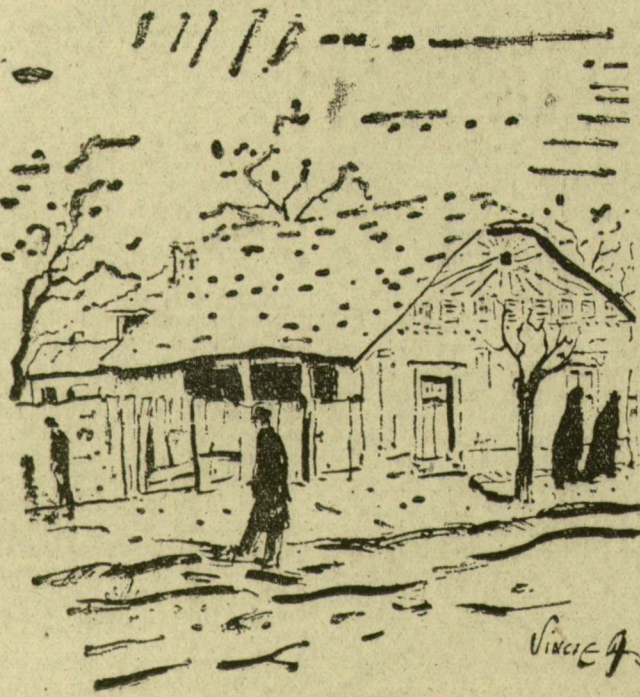

SZEPESI ATTILA:

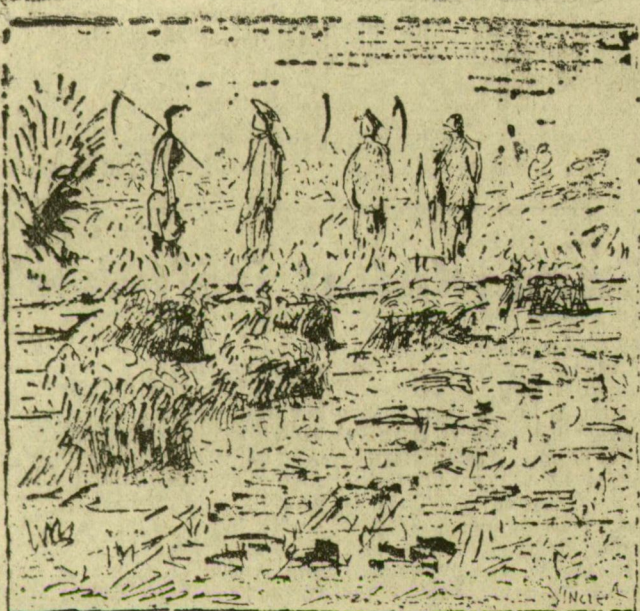
FEBRUÁRI KIVÁNSÁG

A könyökök tusakodásában, üzletben, villamoson, reggel-este, elnézed az arcokat, melyek mint óceán habjai zúgnak körül, de rajtuk mozdulatlanok az izmok, sem mosoly, sem harag most egyiken sincs, és koppannak a kövön a szavak, mint röptében jéggefagyott madár, ha lehullik. Látni szeretném ilyenkor a pávaléptű tavaszi reggelt, ahogyan fényes hurokat feszít ki a fákon, a templomtornyok közt is s rajtuk a kacéran csipős szelek játszadoznak, és fölenged arcokon a mogorvaság, mint ablakon a jégvirágok rajzolatai.

Vineze András rajzai

ALSÓVÁROSI HÁZ

RIZSARATÓK

Derék fiúk a magyarok, a magyarokkal tartok! — Sebesen dörzsölte a kötelek helyét, s feltárogatott. Odavánszorogtam a másik fához, kiszabadítottuk Ádámot is. Ajultan csüngött a kötél, pofoztuk, lelegeztettük, úgy tért magához. Közben Jozef, a lengyel egyre sujtogott. — Derék fiúk a magyarok. Tartunk össze magyarok—lengyelek ebben a pokolban... — Hol az ördögben vannak lengyelek? Itt csak egy lengyel van, Jozef, de jobb lesz hallgatni! — mondtam mérgesen. Ádám, ahogy magához tért s megértette, hogy kiszabadított bennünket a lengyel, megcsókolta, aztán rögtön indulni akart. De ez nem volt olyan könnyű. Összekapaszkodtunk hárman: közepe a lengyel, aki mindkettőnk segítségét akart, s elindultunk a nagy óázis irányába. Én azonban óvatos voltam most már: — Ott is lehetnek légiósok! — Nem — mondta — azt kellett volna megtisztogatnunk, de ellenállásba ütköztünk! Itt várják be őket a többieket — intett vissza a datolyaliget felé.

Ádám nehezen boldogult egyedül, őt fogtuk közre, s úgy mentünk tovább. A nappal távolról látható óázis távolabbinak bizonyult, mint gondoltuk. A szomjúságtól cserepes volt a szánk, a nyelvünk feltapadt a szájpadráshoz, Jozef odaadta vizét. Ittunk, de ez nem oltotta el. Különben is, valami furcsa szomjúság gyötört, olyan volt, mint a láz. A Szaharából most nem a sakálakat; kutyák ugatását, hazai neszeket hallott a

fülünk. Mögöttünk elamradt az átkozott datolyaerdő, bátrabbak, bizakodóbbak lettünk. Ádám is lábrakapott ettől. Szótlanul és szaporán gyalogoltunk, ő pedig halkán füttyözött. — Mit füttyülsz te magyar? — kérdezte Jozef. Ádám halkán és boldogan felnevetett. — Megtanítalak egy kis magyar dalra te lengyel! — mondta. — Kis gyerek voltam, akkor énekeltük ezt a falusi óvodában. És halkán dudolta, énekelte neki a dalt, kidomborítva a szavakat, hogy könnyebben megtanulja, mígnem együtt énekeltük olyan boldogan, ahogy csak kisgyerekek korunkban lehetett: Kiskacska fürdik, fekete tóban, / Anyjához készül Lengyelországba...

Énekeltünk halkán és mámorosan, újra és újra átcsörgedeztettük a kis gyerekdalt, inyünkön olthatatlan szomjúsággal, ő benne volt abban minden. Énekeltünk újra és újra, mígsak előttünk nem sötélt az óázis. A fák tövébe értünk, s négy puskacsó villant elő a bokrok mögül. Kezünk fölemeltük, aztán kilépett egy arab.

A történet itt félbeszakadt. Előttünk fehéren csillogott a szik. Balra megláttuk a gémeskút árnyát. Odamentünk, s kávája fölé hajolva a nagy favödörrel megmerítettük a sötét csillogó vízben, aztán ittunk, ittunk, alig tudtunk betelni a hűvös vízzel a mohos favödörből. Szembe talpács olajos szagát, távoli katógást lebbentett a feltámadó szél.

— Mihály! Holnap reggel behajtja a kishizót az Állatforgalmihoz! Megértette?!!

— Mán hogyan érteném,

Julis. Behajtom én, úgyis elérte már a 126 kilót.

Czinege Mihály 32 éves házassága során hozzászokhatott az effajta parancsotgatáshoz. Sokszor nem is tudja elképzelni, mi lenne vele, de mi lenne az egész hással is, ha egyszer nem hallaná a másnapi tenivalókra kapott parancsokat:

— Mihály! Holnap nem megyen a közösbe, hanem megreparálja az istálló végét!

Vagy:

— Mihály! Este, munkából jövet, hoz egyúttal egy zsák dudvát a malacoknak. A Kályvász végibe, az árok-szélen jó kövérek vannak, onnan. Megértette?

És Mihály 32 éve hűen teljesítette a parancsot: meghozta a dudvát, megigazította az istálló végét, megtapasztalta a ház falát, egymaga kutat fűrt az első udvaron, árkot szélesített a ház előtt, árusította a piacra a korai zöldeket, vagy ha éppen úgy tetszett, bevásárolt az önkiszolgálóban. Egyszóval: minden parancsot szó nélkül végrehajtott. Hogy is mert volna ellen-szegülni a parancsoknak, mikor ő maga csak 63 kilót nyomott, míg párja alatt az egy mázsa is szégyenkezve hajlott meg. Mihály bátyja most is készséggel felelt:

— Mán hogyné érteném, Julis... — Azzal bekapta a délről maradt csirkepörköltet nokedlival és uborkasalátával, leveletette magáról az izzadt ruhákat, a sarokba helyezett ágyn végignyújtózott és magára húzta a takarót.

Azt álmodta, hogy a kishizó megnőtt, megpuffadt, olyan lett, mint a gömböc. Megütötte a két mázsát is. Szép gömbölyű, pirosbőrű jöksi lett. De nem is sokat csalt az álom, mert másnap tényleg szép súlyt nyomott a hizócska, majdnem elérte a 135 kilót is. Kedvesen simogatták tenyerét a piros papírpénzek, amiket az állatforgalmi embere leolvastott a markába.

Minden rendben folyt volna le, mégis, egy kis hiba csúszott közbe, ami nélkül a mi kis történetünk nem sokat érne: Kucik Zsigmond a lemérés előtt azt merete neki mondani, hogy az ő koszos malacát, — így: koszos malacát!! — át se veszik, nincs az még 100 kiló se, azzal úgy lapockán kanyarította a jószágot egy karóval, hogy az menten le-rogzott farával a sárba. Hogy a kutya egye meg azt a Kucikot. Tört már egyszer borsot az orra alá, mikor hazajött a traktoros iskoláról, valami felesztendéje, a talponállóban. De az nem olyan nagy dolog volt,

DÉNES GÉZA:

Könnyű testi sértés

csak a söröskorsót cserélte ki, amibe dohányhamut szórt. Akkor hagyta. Hanem ezt már nem lehet túrni. Ezért meg kell fizetni. Itt az ideje. Háta mögött félredülve, kibukva áldogált a kerítés, hirtelen kihúzott egy rozoga lécet, és mert Kucik már leadta sertését, hát őt magát célozta meg, de olyan ügyesen (vagy inkább ügyetlenül), hogy percekben belül pontosan a feje csücskin nőtt ki Kuciknak a daganat.

Az eset így esett, megese. Pár óra múlva beszélt róla az egész falu, de hát minden csoda csak három napig tart, ezt is hamar elfelejtették. Hozzájárult a feledéshez az is, hogy Kucik szó nélkül feltápaszkodott, s eloldalgott. Úgy mondták, hogy elment a doktorhoz. Szóval jó helyre ment. Ebben megnyugodott Czinege Mihály is, s hogy egészen megkönnyebbüljön, első dolga volt a faluszéli kiskocsmában torkát a leg-szebb magyar nótákkal rekedtre köszörülni, előbb azonban meg-megöblögetni.

Történt pedig valami három hét múlva, hogy Czinege Mihály nagykapuján féktelenül dörömböztek. Ugyan ki lehet az? A nagy zajra összeszaladtak a szomszédok kutyái. A postás volt, Szoklatlan náluk a dörömbözés, mert igen ritkán kopogtat be hozzájuk a postás. Ha hoz is néha egy-egy küldeményt a fiuktól Pestről, az csak olyan egyszerű levél, amit csak be kell ejteni az ablak előtti kis virágoskertbe. Julis néni éppen az előszoba ajtajában állt. A zajra földbegyökerezett félmázsás lába. Még nagyobb lett csodálkódása, mikor egy kisebb cédulát alá kellett írnia, annak igazolásul, hogy a nagyobbikat, a sárgászöldest átvette. A postás aztán továbblépett dolgát végezni, Julis néni meg nekikezdett lassan betűzve a cédula olvasásának eképpen: „Idézés!... Könnyű testi sértés...”, tovább azonban nem bírta olvasni, mert fejét elfutotta a mérges vörösség:

— Mihály! Mihály! Gyűj- jön csak elő, maga hétnederű betyár!

Czinege Mihály jött is nagy pislogva:

— No mi a baj megint? Mit kell csinálni, hova men- jek?

— Hol a hizó? — riká- csolta Julis néni. — Hol a hizó? Ne pislogjon, hanem károgjon!

— Hol a hizó? — ismételte Mihály bátyja, szemét is kimeresztve, — hát hol lenne? A helyin. Az állatfor- galminál.

— Az állatforgalmi- nál? — sziszegett Julis néni gúnyo- san. — No, majd adok én magának! — Azzal szétne- zett, és mert a kerítés itt az első udvaron se valami jó állapotban volt, kihúzott egy fogat, egy szép szál ke- ményfa-léce, amivel úgy eltalálta Mihály bátyáikat, hogy mostmár neki se kel- lett a lapos feje miatt szé- gyenkeznie. Közben Julis néni megeredt:

— Megint csalt, lopott! Becsapja a saját feleségét. Piszkos ember. Már akkor mondtam a szomszédasz- szonynak, mikor részegen hazajött, hogy: ej, nem ad- ták ingyen azt a bort, amit benyakalt... Igaza van a szomszédaszszonynak: bizo- nna a piacon adta el a hi- zót, az előleget visszafizette a vállalatnak, amivel meg alkudozással többet kapott érte, elitta. Biztosan így történt. Csak így történhet- tett. S most itt van ni, sül- jön ki a szeme, követeli raj- tunk a vállalat a könnyű testi sértést... Hol a hizó, feleljen, mert nyomban széthasítom a fejét! — A kerítésléc újból felemelke- dett, Mihály bátyja jobbnak látta, ha nem szól, hanem szépcsendesen ellillan nagyo- kat ugrálva az istálló végi-

be. Ott fel a padlásra, bele- süllyesztette magát a puha szénába és a finom szénail- latban kezdte rendbeszedni gondolatait:

Megtörtént már mással is, hogy megadta az adósságát, mégis újra követelték. Az adónál is előfordult, hogy Váci Mihály, aki pedig be- csületes adózó, befizette a negyedéves adóját, s hát egy hét múlva mégis megjelent az udvarán a végrehajtó. Va- lamí téves könyvelés miatt. Ha az adónál lehet téves könyvelés, az állatforgalmi- nál is lehet. Na, hogy meg- ivott a talponállóban egy pár pohárral a Szamorodniból? Olcsó is, meg tiszta, dugá- szolt bor. Abban nincs sem- mi becstelenség. Nem mu- száj azért egy disznót elfe- ketézni... Meg, hogy Kucikot fejbekölintotta? Jogosan, mert már akkor nem volt ott Kuciknak a hizója, hát őt magát kellett fejvagnni. Útésért útés jár. Ami igaz- ság, az igazság.

Este lett, mire le mert szállni a padlásról. Engesz- telően állt meg a küszöbön:

— Juliskám, ne haragudj, lelkem. Igazán mondom, le- adtam a hizót. Tévedés van a dologban.

— Menjen a szemem elől, gazember — hangzott a fele- let, amitől Czinege Mihály- nak összeborzadt feje búbján a daganat.

Ekkor lépett be a kapun Csápori Gyula jószomszédja.

— Na, szomszéd, megkapta az idézést?

— En-e? Miféle idézést? — így Czinege bátyja.

— Hát a tárgyalásról.

— Tárgyalásról? Miféle tárgyalásról?

— Hát a Kucik fejvágá- sa dögében. Mondta Illés, a postás, hogy a szomszédnak is hozott. Hát hozni is kel- lett, mert a szomszéd az al- peres.

— Alperes? — csodálko- zott Czinege bátyja. — Én alperes?

Julis néni közbeszívott:

— Ide nem jött idézés, csak a sertés ügyibe egy fel- szólítás. — Újra felpaprikáz- ta magát: — Hej, ez a gaz- ember!

Öklét rázta az öreg felé. Csápori szomszéd csak erőst kötö magát az idézés- hez:

— Itt van, la! Zsebbenylűt, kivette a sár- ga cédulát, messze eltartotta magától, mert csak a me- nyecskenézó szeművege volt az orrán, és fennhangon ol- vasta:

— Könnyű testi sértés büntette miatt Kucik Zsig- mond felperesnek Czinege Mihály alperes ellen indí- tott...

— Hát nem sertés? — csapta össze a kezét, nagyot rikoltva Julis néni, mintha legalábbis lakodalomban vol- na és éppen ő volna a meny- asszony, amikor vőfény uram járja vele a menyasszonytá- cot.

LUKÁCS MIKLÓS:

VERS BÉKÉÉRT

Anyánk szívünkben őrzött mosolyát ne rebbentsd vijjogó idő — soha, játszi gyermekek felett rózsáig ringasd a kismadarat karodba. Dübörögték az iszonyat hangjait a halál hernyótalpas futárjai, e földből ösök porladó csontjait hegytetűző fürgeteg dobálta ki. — Nem fegyvert, mi kalapácsot, kaszái markolunk, gépekkel ölelkezünk, lányok a rét virágorát hozzák bokáikon, tiszta a szerelmünk. Munkából ha jövünk haza, — karonfogva vezess haza tücsökgengés Béke, alkonyokból szívünkkel csillogva emelhecsük a rünceltan égre. — Ej csillagkoszorúja ha kiragygog, őrizd álmainkat kedves kissozóbank, reggelbe majd kitárjuk az ablakot, virágok, mosolyogjatok visszaz ránk.

— Nem a könnyű testi sértés? Mi- hály, Mihály- kám, hallja-e, nem a sertés. Csak könnyű testi sértés.

— Csak! —

sziszegte Czinege Mihály, miközben megtapogatta a fejét. Valami nagyot, hősieset akart monda- ni, de nem jutott szóhoz, majd megfulladt, mert Julis néni átölelte mázsás testével, megsimogatta fején a daga- natot, aztán, mintha semmi sem történt volna, így szóló nagyokat fújta boldogsá- gában:

— Jól van na, Mihálykám, menjen, intézze el gyorsan azt a semmiség testi sértést, aztán igyekezzen am haza, mert befogjuk máma a má- sik két könnyű sertést is hi- zóba. Már le is szerződtem rájuk az állatforgalmi- nál. Fejenként felvettem utánuk 400 forint szerződéses előle- get. Az etetés, miskarolás, oltás magára vár, lelkem, hát igyekezzen haza. Va- lamit magának is csinálni kell!

Mihály bátyja ment is, de csak későn délutánra ért ha- za, lógó fejfel. A kert alján merete csak a házat megköze- líteni. Mikor elérte az istál- lót, ott elűnt. Nem mutat- kozott aztán a ház körül.

Julis néni későn délután éppen az istálló padlására akart felmenni egy nyalás szénáért, de a létrát sehol sem találta. Kereste minde- nütt, de sehol. Ejnye, hova tűnhetett az a padláslétra? Felkapja a fejét, hát a pad- lásajtóból kilátszik a létra vége, de mellette meg ott csillog-fénylik Mihály bátyja daganata is.

— Mit keres ott, Mihály?

— Hej, baj van, Julis, Juliskám, nagy baj van.

— Mi baj volna, életem?

De nem sokáig hívta éle- temnek, meg lelkemnek. Percekben belül megtudta Ju- lis néni, hogy hites urát, aki 32 éves nyugodalmas ház- assága során csak gyarapított a háznál, 400 forintra bünt- tették a bíróság, amiért Kucik Zsigmond fején 8 na- pon belül gyógyuló sebet ej- tett. Óriási pénz, az a 400 fo- rint, az egyik leszerződött kis- hizó előlege annyit. Borzasztó ezt még hallani is. Négyszáz forint. Mintha szívenzúrták volna Julis néni, elkialította magát: — Aljas gazember!! — és összeesett.

Nagy szerencse volt, hogy Mihály bátyja nem vesztette el lélekjelenlétét, hősiesen leugrott a padlásról és egy nagy pohár vízzel megitatta, majd nyakonötlötte Julis né- nit. Hanem amib biztos, bizo- tos: mikor kezdett lábraállni Julis néni, újra felszaladt a padlásra az öreg és felhúzta a létrát maga mellé.

Az már aztán nem tartozik a nyilvánosságra, hogy másnap délelőtt, de még dél- után is, miről beszélgetett meghitt kettesben-ezyszer az utcán szobában, másszor a konyhában, az istállónál, aztán az udvaron körbe-körbe, hol kint, hol bent Czinege Mihály bátyja meg-Julis né- ni. Csak annyi bizonyos, hogy még jó hétig egy fris- sebb daganat fityegett Mi- hály bátyja feje búbján, a régi fonnyadt tövében.